

ВІДГУК

**офіційного опонента, доктора медичних наук, професора
Руденко Костянтина Володимировича
на дисертаційну роботу Дядюна Дмитра Миколайовича
«Діагностика та хірургічне лікування первинних
неміксомних пухлин серця»,
поданої в разову спеціалізовану раду ДФ 26.613.124
при Національному університеті охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика МОЗ України
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність «Серцево – судинна хірургія»)**

**Науковий керівник – Вітовський Р.М., д.мед.н., професор, професор
кафедри хірургії серця та магістральних судин НУОЗ України імені П. Л.
Шупика.**

1.Актуальність теми дисертації

Частота діагностики первинних пухлин серця, з яких більше 80% є морфологічно доброякісними, складає від 0,8% до 1,9% від загальної кількості шпиталізованих хворих. Для США на 100 млн населення частота виявлення злоякісних пухлин за практично напівстолітній період в середньому складає 34 випадки на рік. Зростання від 25,1 в 70-х - 80-х роках та 30,2 в 90-х роках до 46,6 випадків у теперішній час відзеркалює зростання спроможностей візуалізувати новоутворення такими методами діагностики, як ехокардіографія, комп'ютерна томографія та магнітно-резонансна томографія.

Природній перебіг і прогноз захворювання при первинних неміксомних пухлинах серця без хірургічного втручання у переважній більшості випадків

вкрай несприятливий. При злоякісних новоутвореннях без операції вмирають 90% хворих протягом одного року з моменту визначення діагнозу.

Діагностика даної патології здебільшого утруднена внаслідок “бідної” та/або неспецифічної клінічної картини, що пояснює виявлення новоутворення частіше на термінальних стадіях хвороби та при наявності різного роду ускладнень. Це особливо небезпечно у випадку злоякісних пухлин, враховуючи їх проростання у сусідні органи і тканини або метастазування, яке спостерігається у 47-89% пацієнтів при первинній діагностиці захворювання.

Єдиним методом, що дозволяє врятувати життя хворого при даній патології є хірургічне лікування. Ці операції проводяться в умовах штучного кровообігу, мають значні складнощі, їх результати не можуть повністю задовільнити.

Найважливіша проблема онкохірургії - забезпечення радикальності втручання. Менше ніж 30% пацієнтів із злоякісними пухлинами досягає 5 – річного порогу виживаності після оперативного втручання через прогресуючий пухлинний процес з проявами серцевої та поліорганної недостатності.

Підвищення ефективності оперативного лікування новоутворень нерозривно пов’язане з розробкою заходів щодо профілактики і лікування операційних і післяопераційних ускладнень. Єдиного погляду на цю проблему поки що також не існує і найважливішим завданням є її вирішення.

Тому наведені дані свідчать про високу актуальність та доцільність вдосконалення діагностики, диференційної діагностики і хірургічного лікування.

2. Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами

Представлена дисертаційна робота виконана на основі науково-дослідної роботи відділу хірургічного лікування поліорганної патології ДУ

“Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М.М. Амосова НАМН України” «Розробити та вдосконалити диференційну діагностику та хірургічне лікування первинних неміксомних пухлин серця» (№ державної реєстрації 0117U000494), терміни виконання 2017 – 2019 рр. Автор дисертації був співвиконавцем цієї теми.

3. Наукова новизна дослідження та одержаних результатів

В результаті проведення даного дослідження автором розроблена система діагностики, диференційної діагностики та хірургії первинних неміксомних пухлин серця, що забезпечує докорінне поліпшення результатів лікування.

Здобувачем була зібрана та проаналізована сучасна наукова література за темою дисертаційного дослідження, створена база пацієнтів, проаналізовані усі методи хірургічного лікування даної групи пацієнтів.

Було визначено провідну роль ЕхоКГ у діагностиці неміксомних пухлин серця, а роль КТ і МРТ позначена як допоміжна.

Досліджено, що третина пацієнтів з неміксомними пухлинами серця потребують окрім видалення ще виконання реконструктивних операцій на клапанах та структурах серця, що потребує від хірурга володіння усіма навичками хірургічних втручань на серці.

Представлена схема дезінтоксикаційної терапії на ранньому післяопераційному етапі дозволила знизити госпітальну летальність у групі пацієнтів зі злоякісними пухлинами серця з 33,3% до 7,9%.

4. Теоретичне значення результатів дослідження

Теоретичне значення результатів дослідження висвітлене автором у відповідних розділах дисертації, а також закріплене сформованими висновками. Основне значення полягає у таких аспектах:

- встановлений безпосередній зв'язок між клінічними проявами первинних доброякісних неміксомних пухлин та характером ураження серцевих структур;
- проведення порівняльного аналізу забезпечення максимального гемодинамічного ефекту в 43,9% випадків злоякісних та у 30,6% доброякісних пухлин серця потребує реконструкції пошкоджених серцевих структур, що дало можливість порівнювати частину доброякісних новоутворень зі злоякісним ураженням серця.

5. Практичне значення отриманих результатів дослідження

Застосування сучасних, адекватних поставленим завданням методів загальноклінічного, інструментального та лабораторного обстеження і ретельний аналіз безпосередніх та віддалених результатів оперативних втручань відкриває можливості для вирішення завдань вдосконалення діагностики та хірургічного лікування первинних неміксомних пухлин серця.

Доведено, що визначальним в ефективності хірургічного лікування первинних неміксомних доброякісних пухлин серця є своєчасна діагностика захворювання, що дозволяє радикально провести втручання, забезпечивши при цьому максимальний гемодинамічний ефект.

Встановлено, що трансплантація серця може розглядатися в деяких випадках як основний можливий радикальний метод лікування даної патології.

Визначено, що проведення адекватної хіміотерапії в ранньому післяопераційному періоді дозволяє запобігти рецидивуванню пухлини та розвитку метастазів, як найчастішого ускладнення у віддаленому періоді, яке призводить до загибелі хворих.

6. Ступінь обґрунтованості та вірогідності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Дана дисертаційна робота відповідає усім необхідним вимогам, що застосовуються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Текст роботи викладений на 249 сторінках, побудований традиційно і складається з анотації, вступу, огляду літератури, трьох розділів власних матеріалів дослідження, аналізу та узагальнення отриманих результатів дослідження, висновків, списку використаної літератури та додатку. Кожен розділ завершується логічним висновком, що вказує на глибоке розуміння проблеми та її вирішення.

Сформовані висновки та отримані результати співставні з поставленими темою та завданнями дослідження та обґрунтовуються поданим аналізом даних, наданим у відповідних розділах дисертації

Клінічний матеріал дослідження склав 103 хворих з первинними неміксомними пухлинами серця. На основі цього проаналізовано клінічні, лабораторні, спеціальні методи дослідження, представлені усі доступні методи хірургічного лікування з наданням безпосередніх та віддалених результатів, що дає змогу визнати обґрунтованими та достовірними отримані результати та визначити вагомою науково-практичну значимість проведеного дослідження.

7. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях

По темі даного дисертаційного дослідження автором опубліковано 18 наукових праць, з яких 14 – статті у фахових виданнях, що рекомендовані МОН України, 3 з яких опубліковані у виданнях, що індексуються міжнародною наукометричною базою Scopus. Отримано 3 патенти на корисну модель, що безпосередньо пов'язані з темою дисертації.

8. Недоліки дисертаційної роботи щодо змісту та оформлення

В цілому, дана дисертаційна робота може бути оцінена позитивно. Проте вона має ряд незначних зауважень, які суттєво не впливають на її позитивну оцінку. Серед основних зауважень слід виділити незначні граматичні та орфографічні помилки, занадто великий обсяг роботи (249 сторінок), відсутність розшифрованих скорочень під деякими таблицями.

Під час ознайомлення з дисертаційною роботою до дисертанта виникли деякі питання, які потребували відповіді:

1. В якій кількості випадків чи відсотків у Вашому дослідженні видалення папілярної фіброеластоми потребувало корекції клапана? Які дані світової літератури щодо цієї проблеми?
2. На скільки співставні Ваші дані віддалених результатів лікування злоякісних неміксомних пухлин серця з даними провідних світових центрів? В чому проблема таких результатів?

9. Практичне втілення результатів дисертації

Результати проведеного дослідження використовуються в практиці на базі хірургічних відділень ДУ “НІССХ імені М.М. Амосова НАМН України”. Науково – практична частина даного дослідження введена до матеріалів, що використовуються у навчальному процесі на базі кафедри хірургії серця та магістральних судин Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика.

10. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Враховуючи зміст, насичення роботи матеріалом, проведений аналіз, оцінку діагностичних методів та хірургічного лікування, отримані результати, а також відповідність оформлення роботи до усіх необхідних

потреб дисертаційна робота Дядюна Д.М. на тему «Діагностика та хірургічне лікування первинних неміксомних пухлин серця» повністю відповідає пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. №44 та Вимогам до оформлення дисертації, затверджених Наказом МОН України від 19.08.2015 р. № 40, які пред'являються до наукового захисту ступеня доктора філософії і може бути представлена до офіційного захисту у разовій спеціалізованій вченій раді з наступним присудженням наукового ступеня доктора філософії.

Офіційний опонент:

Заступник директора з лікувально –
координаційної роботи
ДУ «Національний
інститут серцево – судинної хірургії
імені М.М Амосова НАМН України»,
д. мед. н., професор

К. В. Руденко